

**Nr 39****Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske.**

Genom en den 7 april 1967 dagtecknad proposition, nr 116, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av tredje lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga ett vid propositionen fogat förslag till lag angående ändring i lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske.

**Propositionens huvudsakliga innehåll**

I propositionen läggs fram förslag till lagstiftning som gör det möjligt för Sverige att i enlighet med en i London den 9 mars 1964 dagtecknad fiskerikonvention inrätta en särskild fiskezon utanför landets västra kust.

**Lagförslaget**

Det vid propositionen fogade lagförslaget har följande lydelse.

**Förslag**

till

**Lag****angående ändring i lagen den 1 december 1950 (nr 596) om rätt till fiske**

Härigenom förordnas, *dels* att 1 och 2 §§ lagen den 1 december 1950 om rätt till fiske skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges, *dels* att rubriken före 1 § skall erhålla följande ändrade lydelse, *dels* att före 2 § skall införas en rubrik av nedan angiven lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

**Allmänna bestämmelser**

## 1 §.

*Denna lag avser rätten till fiske inom Sveriges sjöterritorium och svensk fiskezon.*

*Fiskezonen omfattar det havsområde utanför territorialgränsen vid Sveriges västra kust som Konungen bestämmer i enlighet med den i London den 9 mars 1964 dagtecknade fiskerikonventionen.*

*Vad i lagen föreskrives om fiske i allmänt vatten gäller även i fiskezonen, dock med de begränsningar som föranledas av lagen om kontinentalsockeln.*

**Om fiske i allmänt vatten**

## 1 § (första stycket).

I vatten, som enligt lagen om gräns mot allmänt vattenområde är allmänt vatten, må varje svensk medborgare fiska med rörligt redskap. Fast redskap må, såvitt ej annat följer av 3 §, utsättas i allmänt vatten endast efter tillstånd av myndighet som Konungen bestämmer.

## 2 §.

Den som äger sådan fiskerätt i enskilt vatten som sägs i 5 § (innehavare av enskild fiskerätt) må ej förvägras tillstånd att från det enskilda vattnet sträcka fast redskap vidare ut i allmänt vatten, såvitt det prövas kunna ske utan men för annan fiskande.

## 1 § (andra stycket).

Med fast redskap förstås i denna lag fiskebyggnad, så ock med ledarm försett fiskeredskap, vilket medelst pålar eller tyngder eller annorledes fästes vid botten eller stranden och avses skola kvarstå längre tid än två dygn i följd.

## 2 §.

I vatten, som enligt lagen om gräns mot allmänt vattenområde är allmänt vatten, må varje svensk medborgare fiska med rörligt redskap.

Fast redskap må, såvitt ej annat följer av 3 §, utsättas i allmänt vatten endast efter tillstånd av myndighet som Konungen bestämmer. Den som äger sådan fiskerätt i enskilt vatten som sägs i 5 § (innehavare av enskild fiskerätt) må ej förvägras tillstånd att från det enskilda vattnet sträcka fast redskap vidare ut i allmänt vatten, såvitt det prövas kunna ske utan men för annan fiskande.

---

Denna lag träder i kraft den dag Konungen förordnar.

## **Inledning**

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Holmqvist, anför i propositionen inledningsvis följande.

Den 9 mars 1964 dagtecknades en fiskerikonvention i London, som bl. a. ger anslutna stater möjlighet att inrätta särskilda fiskezoner utanför territorialgränsen. Konventionen tillkom under medverkan av 16 europeiska stater däribland Sverige och Danmark. Den godkändes för Sveriges del av 1964 års höstriksdag (prop. 167, UU 9, rskr 367) och ratificerades i december 1964. Konventionen trädde i kraft den 15 mars 1966.

Den svenska fiskegränsen utgörs av territorialgränsen fyra sjömil från Sveriges landområden och inre vatten. Från svensk sida har tidigare i skilda sammanhang hävdats, att särskilda fiskezoner utanför territorialgränsen innebär intrång i principen om havets frihet. Utvecklingen på folk rättens område under senare år medförde emellertid, att det inte ansågs möjligt för Sverige att stå utanför 1964 års fiskerikonvention. Svenska fiskare hade nämligen då kunnat utestängas från sådana fiskevatten inom konventionsstats fiskezon, där de tidigare bedrivit fiske. Godkännandet av konventionen innebar emellertid inte något ställningstagande till frågan om Sverige skulle inrätta särskilda fiskezoner eller ej.

Svenska västkustfiskarnas centralförbund har i framställning till Kungl. Maj:t den 25 mars 1966 hemställt om förberedelser för en snabb utflyttning av den svenska fiskegränsen i Kattegatt och Skagerack.

Avtalsslutande parts möjlighet att inrätta fiskezoner avser två zoner med en bredd av sex sjömil vardera, räknat från baslinjerna för det yttre territorialvattnet. I den inre av zonerna får kuststaten uteslutande rätt att fiska samt även uteslutande jurisdiktion i fiskerifrågor. I den yttre zonen har kuststaten rätt att reglera fisket. Där får emellertid fiske bedrivas också av annan konventionsstat vars fiskefartyg under åren 1953—1962 vanligen utnyttjat dessa fiskevatten. Konventionen är för Sveriges del tillämplig endast beträffande västkusten norr om en linje mellan Kullens fyr och Gilbjerg Hoved. Den hindrar enligt uttryckliga bestämmelser inte att särskilda ordningar behålls eller införs i fiskefrågor som berör Danmark, Norge och Sverige inbördes eller som avser Skagerack och Kattegatt.

Konventionens närmare innehåll framgår av 1964 års proposition där det också lämnas en redogörelse för samtliga fiskeriöverenskommelser i vilka Sverige var part. Från propositionen kan vidare inhämtas uppgifter om de territorial- och fiskegränser som vid samma tid tillämpades av vissa europeiska stater.

### Fiskegränser i Danmark och Norge

Utskottet hänvisar till propositionen s. 5—6.

### Västkustfiskarnas framställning

Utskottet hänvisar till propositionen s. 7.

### Gällande rätt m. m.

Utskottet hänvisar till propositionen s. 8—9.

### Departementschefen

Den fiskerikonvention som dagtecknades i London den 9 mars 1964 och som efter riksdagens godkännande ratificerats av Sverige trädde i kraft den 15 mars 1966. Enligt konventionen får deltagande stater inrätta särskilda fiskezoner som sträcker sig tolv sjömil från kusten. Konventionen är för Sveriges del tillämplig på havet utanför västkusten. Som tidigare framgått kommer Danmark som tillhör konventionsstaterna att flytta ut sin fiskegräns i vissa vattenområden bl. a. Kattegatt den 1 juli 1967. Norge, som står utanför konventionen, har redan vidtagit motsvarande åtgärd såvitt gäller de norska kusterna väster om Lindesnes. En fortsatt utflyttning öster därom torde vara förestående.

Svenska västkustfiskarnas centralförbund anför till stöd för sin framställning om utflyttning av den svenska fiskegränsen, att risk föreligger för att andra länders fiskare som alltså i fortsättningen inte får tillträde till de danska och norska vattnen kommer att i alltför stor utsträckning utnyttja fiskevattnen utanför den svenska västkusten om inte även Sverige skulle flytta ut sin fiskegräns.

Flertalet remissinstanser delar denna uppfattning och tillstyrker bifall till framställningen.

En utflyttning av Danmarks och Norges fiskegränser i Kattegatt och Skagerack kommer — till följd av Sveriges avtal med dessa stater — sannolikt inte att medföra någon inskränkning av betydelse i de svenska fiskarnas möjligheter att utöva fiske i dessa vatten. Man kan emellertid befara att fiskevattnen utanför den svenska territorialgränsen i motsats till vad nu är fallet särskilt under vinterhalvåret skulle komma att utnyttjas för fiske

av andra än nordiska länders fiskare, sedan de danska och norska fiskegränserna flyttats ut. Med hänsyn till svenska fiskeintressen är det därför enligt min mening ofrånkomligt att också Sverige med tillämpning av 1964 års konvention flyttar ut sin fiskegräns vid landets västra kust till tolv sjömil.

Fiskegränsens sträckning i detalj kan f. n. ej anges bl. a. med hänsyn till de pågående förhandlingarna med Norge. Jag finner därför ej anledning att närmare uppehålla mig härvid. I överensstämmelse med 1964 års fiskerikonvention bör det berörda vattenområdet begränsas i söder mot Öresund av en linje dragen från Kullens fyr till Gilbjerg Hoved. Där avståndet mellan Danmark och Sverige är kortare än 24 sjömil bör gränsen bestämmas efter förhandlingar med Danmark. I övrigt bör gränsen gå tolv sjömil från baslinjerna med de undantag som föranleds av ett blivande avtal med Norge. Jag vill tillägga, att de bestämmelser som gäller för beräkning av Sveriges sjöterritorium i havet i princip bör kunna tillämpas även vid beräkning av fiskegränsens sträckning. Intet hindrar dock att fiskegränsen anges med ledning av territorialgränsen, vilket torde leda till samma resultat.

1964 års konvention innebär i princip att fisket innanför fiskegränsen skall vara förbehållet kuststatens medborgare. Undantag skall dock i fråga om den yttre sexmilzonen göras för fiskare från sådana konventionsstater, vilkas fiskefartyg under tioårsperioden 1953—1962 vanligen fiskat inom denna zon. Enligt vad jag inhämtat har under nämnda period fiskefartyg från andra länder än Danmark och Norge veterligen inte — i varje fall inte annat än tillfälligtvis — bedrivit fiske i vattenområdet mellan territorialgränsen och den nya fiskegränsen. Som jag tidigare berört kommer fiskeförhållandena i vattenområdet såvitt gäller Norge och Danmark att regleras genom avtal med dessa länder. Några andra undantag än sådana som föranleds av dessa avtal krävs alltså inte från huvudregeln att fisket innanför fiskegränsen skall vara förbehållet svenska medborgare. Under sådana förhållanden föranleder bestämmelserna i konventionen f. n. inte något behov för Sveriges del att införa olika regler beträffande fiskerätt eller jurisdiktion inom skilda delar av vattenområdet mellan territorialgränsen och fiskegränsen. Området kan därför från rättslig synpunkt f. n. betraktas som en enhetlig fiskezon.

Lagen om rätt till fiske har, som förut anmärkts, tillämpning endast innanför territorialgränsen. Rätten till fiske i fiskezonen kräver därför reglering. Denna torde emellertid inte behöva ha annat ändamål än att förbehålla svenska medborgare fiskerätten i zonen. Detta torde enklast vinnas om regler av i huvudsak samma innehåll som nu gäller för rätten till fiske i allmänt vatten blir tillämpliga också beträffande fiskerätten i zonen. Bestämmelserna i lagen om kontinentalsockeln nödvändiggör dock en viss inskränkning, såvitt gäller rätten till fiske i zonen efter sådana levande organismer som hör till kontinentalsockelns naturtillgångar. Vidare bör beak-

tas, att avtalen med Danmark och Norge kräver undantag från den förut angivna huvudregeln, så att medborgarna i dessa länder får fiskerätt i zonen och att jurisdiktionen över danska och norska fiskare, som bedriver fiske där, anordnas i enlighet med avtalen.

Bestämmelserna i fiskeristadgan gäller i första hand fisket inom territorialgränsen. Vissa bestämmelser avser emellertid fisket från svenska fartyg på internationellt vatten. Dessa bestämmelser kommer alltså utan ändring av stadgan att gälla även i den nya fiskezonen. Danska eller norska fiskare som fiskar i zonen kommer, som förut nämnts, att vara underkastade hemlandets jurisdiktion. Fiskare från andra länder avses ej komma att fiska innanför den nya svenska fiskegränsen. Tillkomsten av en svensk fiskezon kräver med hänsyn till vad nu anförts ingen ändring av stadgans nuvarande innehåll.

I samband med utflyttningen av Sveriges fiskegräns behövs föreskrifter om att den fisketillsyn som utövas av tullverkets kust- och gränsbevakning skall avse även den nya fiskezonen.

Jag övergår nu till frågan, hur rätten till fiske i fiskezonen författningstekniskt bör lösas.

Lagen om rätt till fiske reglerar som förut framgått fiskerätten inom Sveriges sjöterritorium. De bestämmelser som krävs för fisket i fiskezonen bör i allt väsentligt stämma överens med fiskerättslagens regler om fiske i allmänt vatten. Det torde därför vara ändamålsenligt att de nya bestämmelserna införs i fiskerättslagen. Härigenom vinnas att samtliga regler om fiskerätt i svenskt fiskevatten tas upp i en och samma författning. Eftersom en sådan lagstiftningsåtgärd fordrar riksdagens samtycke, tillgodoses samtidigt riksdagens tidigare uttalade önskemål att lämnas tillfälle att yttra sig i frågor angående fiskegränser m. m. som för Sveriges vidkommande innebär ändring i rådande folkrättsliga läge (jfr UU 1962: 4).

Jag föreslår därför att bestämmelserna om fiskerätt i den svenska fiskezonen inarbetas i fiskerättslagen. Det är emellertid inte nödvändigt att belasta fiskerättslagen med detaljbestämmelser om fiskegränsens närmare sträckning. I stället bör det få ankomma på Kungl. Maj:t att med stöd av fiskerättslagen meddela sådana bestämmelser sedan frågorna om gränsdragningen gentemot Danmark och Norge fått sin lösning.

Då numera en särskild lag om Sveriges sjöterritorium föreligger är det enligt min mening lämpligt att en ny 1 § införs i fiskerättslagen med allmänna bestämmelser om rätten till fiske vilka knyter an till begreppet Sveriges sjöterritorium. Ett första stycke av 1 § bör sålunda innehålla en bestämmelse om att lagen avser rätten till fiske inom Sveriges sjöterritorium och svensk fiskezon. I ett andra stycke bör vidare föreskrivas, att fiskezonen omfattar det havsområde utanför territorialgränsen vid rikets västra kust som Konungen bestämmer i enlighet med den i London den 9 mars 1964 dagtecknade fiskerikonventionen. Ett tredje stycke slutligen av-

ses innehålla den regeln, att lagens bestämmelser om fiske i allmänt vatten gäller även i fiskezonen med de begränsningar som föranleds av bestämmelserna i lagen om kontinentalsockeln.

Några ytterligare bestämmelser i fiskerättslagen med anledning av den nya fiskezonen torde inte krävas. De föreslagna lagstiftningsåtgärderna avses nämligen få till följd att samtliga bestämmelser i fiskerättslagen som är tillämpliga på fiske i allmänt vatten, t. ex. om ansvar för olovligt fiske, förverkande och beslag av fiskeredskap eller fångst, kommer att gälla även för fiske i fiskezonen.

För att undvika ändringar av fiskerättslagens paragrafföljd bör den redaktionella jämkningen företas, att nuvarande 1 och 2 §§ sammanförs till en ny 2 § i lagen. Detta bör ej möta hinder eftersom nuvarande 2 § har direkt anknytning till bestämmelserna i 1 § om utsättande av fast redskap. Indelningen av stycken i den nya 2 § bör anpassas därefter.

De särskilda bestämmelser, som föranleds av avtal med Danmark och Norge eller andra internationella avtal, kan med den lösning av lagstiftningsfrågan beträffande fiskezonen som jag nu föreslår meddelas av Kungl. Maj:t med stöd av 4 § fiskerättslagen.

Såsom tidigare framgått är det angeläget att bestämmelserna om den nya fiskezonen träder i tillämpning redan den 1 juli 1967. Eftersom fiskezonens omfattning inte kan exakt bestämmas, förrän gränsdragningen gentemot Danmark och Norge är klar, synes det emellertid lämpligt att Kungl. Maj:t får förordna om ikraftträdandet av de nya bestämmelserna.

Regleringen av de ytterligare bevakningsuppgifter som i fortsättningen kan komma att åvila tullverkets kust- och gränsbevakning torde få ankomma på Kungl. Maj:t.

### Lagrådets utlåtande och departementschefens yttrande däröver

Utskottet hänvisar till propositionen s. 14—16.

#### Utskottet

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det genom propositionen framlagda förslaget och får därför hemställa,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition, nr 116.

Stockholm den 2 maj 1967

På tredje lagutskottets vägnar:

ERIK ALEXANDERSON

---

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Alexanderson, Göran Karlsson, Svante Kristiansson, Ebbe Ohlsson, Erik Jansson, Åkesson, Hermansson och fru Landberg;

från andra kammaren: herrar Levin, Johansson i Torp, Nyberg, Grebäck, Hedin, Persson i Tandö, fröken Anderson i Lerum och herr From.

\* Ej närvarande vid utlåtandets justering.